

Ж-Т Х 620
Т-33

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ДЕРЖАВИ І ПРАВА ім. В. М. КОРЕЦЬКОГО

ТЕОРЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ КОНСТИТУЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

Монографія

За редакцією
доктора юридичних наук, професора,
академіка НАН України
Ю. С. Шемпученка,
доктора юридичних наук, професора
О. І. Ющика

Київ

Видавництво „Юридична думка”
2014

УДК 342
ББК Х620.1
Т33

Рекомендовано до друку
Вченою радою Інституту держави і права
ім. В. М. Корецького НАН України
(протокол № 8 від 16 жовтня 2014 р.)

Рецензенти:

- А. М. Колодій** — доктор юридичних наук, професор,
начальник кафедри конституційного та міжнародного
права Національної академії внутрішніх справ,
член-кореспондент НАПрН України;
- В. Л. Федоренко** — доктор юридичних наук, професор,
завідувач кафедри державної служби та кадрової полі-
тики Національної академії управління при
Президентіві України

Авторський колектив:

- Ю. С. Шемшученко, д. ю. н., академік НАН України (вступ, підрозділ 1.1);
О. І. Ющик, д. ю. н., професор (вступ, підрозділ 1.3); О. В. Скрипнюк, д. ю. н., ака-
демик НАПрН України (підрозділ 1.2); І. А. Куян, д. ю. н. (підрозділ 1.4);
М. О. Пухтинський, к. ю. н. (підрозділ 2.1); А. Б. Гетьман, к. ю. н. (підрозділ 2.2);
Н. Л. Омельченко, к. ю. н. (підрозділ 2.3); В. О. Антонов, к. ф. н. (підрозділ 2.4);
Г. О. Мурашин, к. ю. н., член-кореспондент НАПрН України (підрозділ 2.5);
Н. В. Воротіна, к. ю. н. (підрозділ 2.6); Н. К. Ісаєва, к. ю. н. (підрозділ 2.7);
М. І. Суржинський, к. ю. н. (підрозділ 2.8); Н. М. Батанова, к. ю. н. (підрозділ 2.9);
О. В. Батанов, д. ю. н., професор (підрозділ 3.1); Н. П. Гасва, к. ю. н. (підрозділ 3.2);
Т. А. Костецька, к. ю. н. (підрозділ 3.3)

Теоретичні проблеми розвитку конституційного законодавства України на сучас-
ному етапі : монографія / [Ю. С. Шемшученко, О. І. Ющик, О. В. Скрипнюк
та ін.] ; за ред. Ю. С. Шемшученка, О. І. Ющика. — К. : Вид-во «Юридична
думка»

І
М
само
прис
нода
ку кс
орга
ститу
вах д
Р
цівні
ційні

36731

та місцевого
ІАН України
ційного зако-
ання розвит-
одавства про
итання кон-
ьства в умо-

тиків та пра-
ку конститу-

УДК 342
ББК Х620.1

раїни, 2014
умка», 2014

ISBN 978

Зміст

Вступ	5
Розділ 1. Теоретико-методологічні питання розвитку конституційного законодавства України	
1.1. Актуальні конституційно-правові проблеми суверенітету України	8
1.2. Конституційне законодавство України: стан та головні завдання вдосконалення на сучасному етапі	14
1.3. Поняття розвитку конституційного законодавства на основі Конституції України	36
1.4. Розвиток конституційного законодавства України в контексті забезпечення суверенітету держави, народу і нації	53
Розділ 2. Проблеми вдосконалення конституційного законодавства про організацію та функціонування державної влади в Україні	
2.1. Конституційно-правове регулювання територіальної організації публічної влади, місцевого врядування та самоврядування в Україні	70
2.2. Теоретичні засади конституційно-правового регулювання адміністративно-територіального процесу в Україні	89
2.3. Проблеми реформування законодавства про конституційно-правовий статус парламенту України ...	108
2.4. Стратегія національної безпеки України в сучасних умовах: проблеми та реалії	126
2.5. Конституційний Суд України: деякі аспекти визначення його сутності та подальшого вдосконалення організації і діяльності	155
2.6. Державний бюджет України як конституційно-правовий інститут	166

2.7. Актуальні питання податкового законодавства в контексті конституційної реформи України	188
2.8. Актуальні проблеми вдосконалення законодавства про громадянство України	200
2.9. Розвиток законодавства про конституційно-правову відповідальність в Україні	217
Розділ 3. Конституційно-правове регулювання інститутів громадянського суспільства в умовах демократичної трансформації	
3.1. Розвиток конституційного законодавства про статус територіальних громад в Україні: доктринальні та прикладні аспекти	246
3.2. Закон України «Про громадські об'єднання»: проблеми вдосконалення	277
3.3. Конституційне законодавство як основа функціонування засобів масової інформації в Україні	296

Вступ

Будь-які зміни, що відбуваються в суспільстві, об'єктивно зумовлюють потребу відповідного суспільного реагування на них. Виникає необхідність адекватного упорядкування нових суспільних відносин, а отже, змін у правовому регулюванні цих відносин, зокрема, удосконалення чинного законодавства. Розвиток законодавства в Україні є, образно кажучи, тим індикатором, який наочно відбиває стан взаємодії держави і суспільства, характер соціально-економічних і політичних процесів, що відбуваються в країні впродовж усіх років її самостійного існування, характер і можливості існуючої державної влади.

Водночас традиційний погляд на розвиток законодавства в юридичній літературі, як правило, спрощує проблему, фактично отожднюючи цей розвиток з поступальним рухом, удосконаленням. Практично завжди він зводиться до прогресу, що абстрактно визначається як перехід від нижчого до вищого, від простого до складного, від недосконалого до більш досконалого тощо. При цьому не враховується, що розвиток — це єдність прогресу й регресу, що регрес — не просто перехід від вищого до нижчого, від складного до простого тощо, а процес, *діалектично* протилежний прогресу. Прогрес є домінуючою, провідною стороною, а регрес — відносною, зворотною стороною процесу розвитку.

Теоретичні й прикладні питання розвитку законодавства України постійно перебували в полі зору вітчизняної юридичної думки, свідченням чого є проведення міжнародних науково-практичних конференцій «Систематизація законодавства в Україні: проблеми теорії і практики» (м. Київ, жовтень 1999 р.) та «Парламентаризм в Україні: теорія та практика» (м. Київ, червень 2001 р.), методологічного семінару «Теоретико-методологічні проблеми ефективності законодавства України» (м. Київ, квітень 2006 р.), а також численні публікації у провідних юридичних виданнях з даної проблематики. Водночас дослідження проблем удосконалення законодавства, його розвитку досі не набули теоретичної цілісності, методологічної єдності, послідовності, системного і комплексного характеру, а їх результати не